

France Forstnerič

"LJUBSTAVA, DALEČ IN V BLATU ..."

/Pesniško zbirko Ljubstava za oder
priredil Tone Partljič/

PESNIK

OČE

NA TI

DEKLE

SESTRA

LJUBICA

ŽENA

ŽENSKA

LJUBSTAVA SPOMIN

LJUBSTAVA SMRT

LJUBSTAVA PEKEL

LJUBSTAVA PISEM

SLOVENSKI GLEDALIŠKI INSTITUT

Kt

2248

821.163.6-2

119990095

COBISS ©

- 1 -

PESNIK: Se spominjaš moje začetniške pesmi,
ki sva jo brala na neki nižinski postaji -
prah je bil na cesti, na travi
in na najinih čevljih - kako si brala
nežnc potrta.

ŽENA: "Moj vlak je odpeljal v noč,
nihče ni ostal na samotni postaji,
le stari čuvaj in jaz,
kakor pozabljen kovček ob železni ograji.
Tako bom stal"

PESNIK: si brala
nekam čez liste literarne revije,

ŽENA: "še dolgo potem,
ko bo stari čuvaj
pogasil luči na postaji,
in ne bom mogel verjeti,
da je moj vlak odpeljal v noč
že davno,
že davno nekoč."

PESNIK: In ko si brala nežno potrta,
sem se v sebi smehljal:
še dolgo je bilo do najinega vlaka

ŽENA: /sence so bile še kratke kot kozji rožički/

- 2 -

PESNIK: in neskončno daleč je še bil
moj zadnji vlak,
daleč za prihodnjimi mesti, rekami, leti.

ŽENA: Zdaj pa, glej, vsa mesta sva že
prepotovala
prestopila sva mnoge reke,
prišla sva v pozna leta

PESNIK: in tako se je pesem o vlaku
obrnila:

Slišim vlak,
iz mladosti prihaja,
iz nekdanjih mest, prek pretečenih rek
in iz minulih let se vrača,
da me odpelje na zadnjo postajo,
tja, kjer nihče nikogar ne čaka,
kjer tračnice ne grejo več nikamor,
kjer je vse do obzorja prašna puščava.
Tam bom taval in klical,
pesek bo moje klice udušil,
pesek mi bo oči izsušil,
pesek bo do golega obrusil moje kosti.
A še tak bel in brez glasu
hom taval po pesku in te klical...

ŽENSKA: "Ljubstava, daleč in v blatu!"

OČE: "Ljubstava, daleč in v blatu!"

LJUBICA: "Ljubstava, daleč in v bl tu!"

ŽENSKE: "Ljubstava, daleč in v blatu!"

- 3 -

LJUBSTAVA SPOMIN

PESNIK: Škoda, oče, da nisva šla
nikdar skupaj v Ljubstavo.
Zdaj vem, takšna je, kot si dejal:

OČE: Ljubstava, daleč in v blatu!

PESNIK: Mislim, da sem videl vse, o
čemer si pričoval.

OČE: Topola stražita med sabo križ
in stegujeta veje v nebo.
Križ je trhel, skoraj razpal
in bog na njem visi navzdol.

PESNIK: Prav si imel, tudi meni se je zdelo,
da ga čudno vleče k tlom.

OČE: Topola sta levi in desni razbojnik,
In svojo dušo jima je dal.

PESNIK: Ali čakaj oče, kaj je imel tisti v sredini
dve duši pa eno samo prekletoto telo?

OČE: Ko sem se vračal, je bršljan
nebo ovenčal kot oltar.
Bil sem sam, a čutil sem, kot da si tudi ti
in še nekdo...

PESNIK: Bili smo kot pojoči trije kralji.
Hodili smo in vzhodni mesec
nam je svetil rdeč kot pečenjak.

- 4 -

In vedeli smo: húdo, ki ga jutro zleže,

nas bo došlo šele zvečer že daleč sredi polja...

MATI, SESTRA, DEKLE: Húdo, ki ga jutro zleže,

nas bo došlo šele zvečer že daleč sredi polje

ŽENSKA: Ljubstava, daleč in v blatu.

ŽENA: Húdo, ki ga jutro zleže,

nas bo došlo šele zvečer že daleč sredi polje

OČE: Ljubstava, daleč in v blatu.

SESTRA: Kako pozabljaš kraje svojih mladih dni,

imena hiš, ljudi, dreves, trav, ptičev.

PESNIK: Mene pa, kot vidim, tu še vsi poznajo,
kot da ne bi zrasel, živel daleč proč
in se postaral.

Naproti mi pride tretji sosed,
enako gre, enako obstoji, počasi
nadaljuje stavek izpred tridesetih let,
ki se ga čudno spomnim.

MATI: "Od krajca kruha je ostal kupček črne plesni."

SESTRA: "Mati je trudna, a preden leže
vsako noč zmoli naše življenje
od začetka do konca."

IJUBICA: "A še tak bel in gol in brez oči,
brez ust in brez glasu
boš taval po pesku
in me klical..."

- 5 -

ŽENSKA: "Tudi v Ljubstavi zori jabolko
v krotkem rastlinskem lovišču."

ŽENA: "Zdaj pa, glej, vsa mesta
sva že prepotovala..."

OČE: "Ljubstava, daleč in v blatu..."

DEKLE: "V slabo zakurjeni izbi sva jedla
trpko haloško jabolko..."

PESNIK: Ne znam jim odgovoriti.

Druge besede sem imel medtem v ustih,
druge obraze in drugačne kretnje pred očmi.
Še ko molčim, se sliši,
kakor nerazumljiva,
tuja govorica...

LJUBICA: /znenada zapoje/

"Lepe moje bele hiše
ge moj lubi s perom piše!
Net ne piše, ne pišuje
Al navék me premišljuje!"

ŽENSKA: Tudi v Ljubstavi zori jabolko
v krotkem rastlinskem lovišču.

Hrapavo je in kislo, a radoživo
kot čivkanje vrabca pozimi.

PESNIK: Trije smo ga čakali: jaz sem ga streljal
s priprtim pogledom že v sončnem oktobru.
Ona mi je nastavljala oblo košarico rok.

- 6 -

ŽENSKA: Jež je vohljal za njim po tleh s šiljastim snrčkom.

PESNIK: Ko se je v mokrem novembру nazadnje ločilo od pozne veje, ga je ona ujela v dlani. Obrisala ga je v jopo in pogrela med dojkama, ki sta nadojili že mnogo otrok...

LJUBICA: /grize jabolko/

V slabo zakurjeni izbi sva jedla trpko haloško jabolko. Vlažna drva v štedilniku so cvrčala in se kadila, da sva imela rdeče oči in zariplja obraza kakor pri žganjekuhi...

PESNIK: Izmenjaje sva grizla kiselkast sad...

Njeni zobje so bili v mraku zdravi in beli, polt pa je imela tako presunljivo nežno kot ženske, ki se malokdaj slečejo.

LJUBICA: Ogrizla sva jabolko do peclja in muhe in sva bila mrzla in mokra krog ust.

Potem svazasopla planila k oknu in ga odprla na steža-j: dušila sva se od dima...

ŽENSKA: Zunaj je bila novembska noč naphana z meglo kot s perjem.

Po mokrem listju je še vedno vohljal jež in prehlajeno prhal in nekaj iskal.

LJUBICA: /v tišino, sunkoma.../

Lepo moje ravno polje,
ge moj ljubi rano orje.

Net ne orje net ne pluži,
temuč name primišljuje...

- 7 -

DEKLE: Dekle odrašča in poje
v junijski dan.

Visoko travo brede
neslišno kot divjad.

MATI: Njena pesem je nevarna:
ne sanja, ampak verjame,
ne loči življenja in smrti.

DEKLE: Njene noge med bilkami
so bele kot sveče.
Zajec jo je slišal
in splašen zaokrenil svoj tek,
fazan je iz trave prhnil v gozd,
zamrlo je cvrčanje kobilic...

ŽENA: Pesem prihaja od daleč
in je hladna, kot da bi sredi poletja
zavela jesen iz severnih host.

LJUBICA: Lepe moje bele hiše
ge moj lubi s perom piše
Net ne piše, ne pišuje,
al navek ne premišjuje.

PESNIK: Še mene samotarja
je petje zvabilo iz gozda,
da kakor omotičen grem v smer,
od koder prihaja napev.
Skoz cvetni prah megleno vem:
nekaj se bo zgodilo v travi blizu gozda,
nekaj se bo zgodilo meni, ne njej...

LJUBICA: /poje/ "Lepo moje senokoše
ge moj ljubi koso brusi!
Net ne brusi net ne kosi,
Al'za meno j glase nosi... .

PESNIK: Razvalil me bo sončni blišč
s tisoči suhih ust bom žejen
nad izvirkom, bledel bom
od bleščavice in žeje.

MATI: Ona bo pela naprej.

ŽENA: Žena: Ona bo pela naprej!

PESNIK: Ljubstava, daleč in v blatu.

OČE: Da, Ljubstava daleč in v blatu!

PESNIK: Škoda, oče, da nisva šla nikdar
skupaj v Ljubstavo.

Zdaj vem, takšna je, kot si dejal.

OČE: Ljubstava, daleč in v blatu!

ŽENSKE: Ljubstava, daleč in v blatu!

SESTRA: Ko si klepal koso, oče,
v zrele junijске jutrne ure,
je mesec za jelšo žarel kot požar
in trava je bila težka od rose... .

- 9 -

PESNIK: V snu sem čul tvoj klep klep klep.
Iskre so pršele na mojo sanjsko cesto.
Jezdil sem skoz noč kot kraljevič,
ki si gre za deveto deželo po nevesto.

MATI: Ali veš, oče, kaj si koval
ponoči s svojim klepánjem?

PESNIK: Ti si šel v prvem svitu kosit,
mene ste poslali v šolo po znanje.
Prišel sem mimo travnika,
kjer si položil že mnogo redi!
Prinesel sem ti zajtrk:

MATI: kavo, zaseko in kruh

PESNIK: in moral sem hitro naprej!
Čez toliko let ti naj povem:
tista viteška luna je kmalu zašla.
Pri dnevu so iskre ugasnile.
Zato oče, zakaj nisva kosila oba?

SESTRA: Kaj je ostalo v miznici
v naši zapuščeni hiši?

DEKLE: Kruh? Nož? Pocinkane žlice? Je kruh splesnel?
Nož zarjavel? Ali žlice še pomnijo naša
usta, ki so jih obлизovala?

- 10 -

ŽENA: Pomnijo molčečo mater z zaprtim obrazom
kakor miznica v postne dni? Očeta,
ki nam je z dostoljno počasnostjo
vsem odrezal kruh.

PESNIK: Pomnijo brate,
sestre, zbrano družino
pri praznični mizi,
ko so žlice žvenčale kot orgle?

MATI: Zaklenjena je naša zapuščena hiša.
Miznice že davno ni nihče odprl.
Od krajeva kruha je ostal
kupček črne plesni. Nož je v temi otopel.

ŽENSKA: Žlice so vsevprek razmetane
kakor zarjaveli križi.

LJUBSTAVA SHIRT

PESNIK: Kako je odšel moj oče?

SESTRA: Kako je odšel moj oče?

MATI: Nosil ga je sušni bledež.
V špitalski srajci je bil kot romar...

PESNIK: Tisto noč je bil moj oče na smrt žejen.

DEKLE: Bil je truden pa je legel.

- 11 -

PESNIK: Kako je odšel moj oče?

MATI: Je rekel:

OČE: To ni prava noč.

To piskanje, koraki, bele buče razsvetljave,
loputanje, brnenje, menijo se gruče v temi.
Kokot pa ne zakikirika.

V kotu se je pajek
zapredel v pajčevino.

SESTRA: Oče je iskal brezovo metlo,
da bi ga ometel.

MATI: Hodil je po razsvetljenem hodniku
kot po izsušeni strugi.

ŽENSKA: V špitalski srajci je bil kot romar
oblečen v raševino.

ŽENA: Tako je dolgo hodil, da je pozabil,
kaj išče in kam se je bil namenil
s praznim vedrom v roki.

DEKLE: Nosil ga je sušni bledež.

PESNIK: Tisto noč je bil moj oče na smrt žejen.

LJUBICA: Nazadnje je le našel metlo,
a jo je, redoljubnež, shranil k vratom.
Pustil je pajka, naj si sprede mrežo.
Vedro je odložil.

- 12 -

NATI: Minila ga je žeja.

ŽENSKA: Bil je truden, pa je legel
na posteljo, razsušeno kot lojtrski voz.
Suhí kravi sta bili vpreženi v telege

PESNIK: in s tem škripajočim vozom
se je oče odpeljal na polje,
v rano jutro, v zgodnje polje.
V rano jutro? V zgodnje polje?

NATI: Kot nebo široko,
kakor sen globoko.

OČE: Kot nebo široko,
kakor sen globoko...

LJUBICA: /nenadno zapoje/
"Ti človek živiš na sveti.
Pa deno moraš mreti,
Glih kak te lepe rožice,
Či nega hladne rosice."

SESTRA: O ljubstavskem blatu si, oče preskopo povedel,
mislim, o ilovici

DEKLE: kako lepljiva in težka
leži po dolih in bregih, čez nizke prage sili
v hiše in jo je videti celo na ljudeh.

ŽENA: Ilovica, ilovica, vsepovsod, do neba!
Kolesa v blatu do osi.

- 13 -

MATI: Voznik na čelu zaznamo an z urokom "prah si",
ja zaman rotil pekel in nebo, molil
je in klel in tepel vola, blatna po vampih.

ZENSKA: Razmočen o glino je plitko žlebil močerad.
Krotka predpotopna živalca s topim repom
je prilezla merom v mokrem,
kot da bi jo skotil dež.

PESNIK: Gledala pa me je tako,
kot da sem tudi jaz eno redkih bitij,
ki jih je Noe pozabil vzeti na barko,
zato tu v dežju in blatu sam
z znamenjem ila na čelu "v prah se povrneš"
potrpežljivo čakam na nov potop.

DEKLE: Ilovica, ilovica, vsepovsod do neba.

SESTRA: O ljubstavskem blatu si, oče, preskopo povedal,
mislim o ilovici...

PESNIK: O ljubstavskem blatu si, oče, preskopo povedal,
mislim o ilovici,
kako lepljiva in težka leži...

LJUBICA: "Ti človek živiš na sveti
pa deno moraš mreti,
Glih kak te lepe rožice,
či nega hladne rosice".

- 14 -

SESTRA: Moja mati že od ranega jutra
okopava krompir na njivi ob veliki cesti.
Poldan ji je zdavnaj zdrsnil s pleč
kakor razvezana ruta.

MATI: Cestari je pojužinal na obcestnem kamnu
in zdaj gleda, kako gre cesta
iz vihravega junija v vroč, zatišni julij.
Dolge sence se že pasejo na gmajni
in žarki magnjenega sonca so
zadrhti v krošnje jelš
kot žareče lasnice.

PESNIK: Vse niže je sklonjena moja mati
tam na njivi, trudna
kot da grudo misli.
Vsakokrat,
ke z metiko razpre zemljo,
se zabliska prsten sij
iz dežele rajnkih.

OČE: se zabliska prsten sij
iz dežele rajnkih...

ŽENSKE: Iz dežele rajnkih...

- 15 -

PESNIK: Neko noč sem se zbudil proti jutru zbudil.
Z ulice je svetila luč skozi žaluzije.
V zeleni nerazločni svetlobi sem videl očeta,
kako stoji pred mojo knjižno omaro.

OČE: Obrnjen sem bil z obrazom h knjigam
in jih gledal, ne da bi se jih dotaknil.

PESNIK: Ni me bilo strah, čeprav je oče že pokojen,
a tudi poklical ga nisem...

ŽENA: Samo kraljevski Hamlet
je smel govoriti z mrtvim očetom...

PESNIK: Ko je očetov duh izginil
nisem mogel zaspati.

Kot nečesa kriv, sem se spraševal,
zakaj je prišel oče
k meni ob gluhi nočni uri
in zakaj je stal pri knjigah,
on, ki v življenju ni prebral nobene.
Mi je hotel kaj sporočiti?
Mi kaj namigniti? Me pred čim posvariti?
Drugo za drugo sem jemal v roke knjige,
ki jih je oče gledal. Listal sem,
prebiral, iskal: nekaj mora biti,
nekaj je tam zapisano takega,
kar bi mi oče bil rad povedal, mogoče
že davno, ko je bil še med živimi.
A kaj, nisem zvedel.

- 16 -

OČE: Ničesar nisem našel,
nič razbral, kot da je v knjigah
poleg tistega, kar beremo,
zapisano še nekaj z nevidnimi črkami
v neznanem jeziku mrtvih.

PISNIK: Kot da je v knjigah
poleg tistega, kar beremo,
zapisano še nekaj z nevidnimi črkami,
v neznanem jeziku mrtvih...

LJUBICA: /v rokah ima
znano Kondorjevo izdajo Hamleta/

Kadar je Hamlet sam in blag
se včasih vpraša,
kje so njegovi
nerojeni otroci.
Imel naj bi hčer,
a kje je hči,
kam se je skrila?
V grahov kalček?
V mačice?
V oblak pod krilce.

ŽENA: Pa sin,
kam je šel?
Kje je njegov
nerojeni prvorojenec?

- 17 -

DEKLE: Ali ni morda
aprilski veter,
ki pohaja
najrajši ob vodi
in po gladini nosi
sem ter tja
odvržen Ofelijin venec.

ŽENSKA: Ko da je v knjigah,
poleg tistega, kar beremo,
zapisano še nekaj z nevidnimi črkami
v neznanem jeziku mrtvih.

OČE: Kočo v grapi
jemlje gozd.
Gospodarja tlači
noč.
Bršljan sesa omet.
Gozd mokro diha v vežo.
Srobot rase v klet.
Smrečje hodi spat na steljo.
Gospodar bedi
pri petrolejki.
Spati mu ne da tihota
pa to, da gobe hodijo po stropu.

Tenki peclji gobjih nog
korakajo po trhlih tramih -

- 18 -

četverostopi v rjavih gobjih čeladah
kot na glavo obrnjena nočna parada.

Postelja je prhek štor.

Luč se po polžje slini.

Mož je od mušničnega strupa nor.

Vpije, da ga bo pojedel polž.

Kliče gospodarja gob.

V prvem svitu ga dokliče. Zunaj trka dež,
bel dež stoji pred vratimi.

MATI: Človeku in gobam ukaže spati!

LJUBSTAVA PEKEL

ŽENA: Ljubstava je najnižji kraj na svetu.

DEKLE: Njeno dolgoletno pogrezanje beremo navzdol
v skladih na prepadnih stenah gor
in v mulju z dna globokih tolmunov.

LJUBICA: Ali ni strašen ta kraj?

OČE: Ne, ni.

PESNIK: Ne, ni!

DEKLE: Redka mahovnata trava
pokriva kot sramežljiva dlaka
golo prakemenino tal.

- 19 -

SESTRA: Breze so videti
senčno bolehne, rože zevajo z velikimi
čašami in so blede kot človeške ribice.

ŽENSKA: Ni hladno ne toplo, le zrak je redek od
zatišja.

ŽENA: Sem nikdar ne posveti sonce,
zato se ne menjavajo letni časi
ne ure dneva in noči.

MATI: Ni senc dvoumja in prehodov, pa tudi ne
zrcal, ki bi kazala vsaki stvari njen
minjliv obraz.

OČE: A nekaj vendar sveti v tej vesoljski globočini
nekakšna hladna, razpršena luč,
kot da je od morij visoko zgoraj
za jezovi gor ali od zvezd v krogu neba,
globokem kot studenec.

Neresnično tiho je tu, ker ni ljudi,
živali, ptic, ne kaplje vode.

LJUBICA: In ker tudi česa ni,
ta nizki kraj ni kot tavajoče upanje vic,
ki bi ječalo in prosilo navzgor.

PESNIK: Ljubstava molči in prisluškuje v tla,
v gluho bližino pekla.

ŽENSKE: /prestrašeno/
V gluho bližino pekla?

- 20 -

PESNIK: O Ljubstava, daleč in v blatu.

ŽENSKE: V gluho bližino pekla?

OČE: V gluho bližino pekla!

LJUBICA: Tisti del neba
je skoraj zmeraj zastrt,
potuhnjen, temen, mrk. Pred hudo uro
skoraj srep. Spominja na zapuščen vrt,
divje zaraščen z robidovjem oblakov.

ŽENA: V tisto stran se malokdaj ozremo.

Od tam veje tujost, zima, hlad.

Če v našem mirnem domu odpremo
severno okno, se počutimo kakor na ladji,
ki pluje po tvegan, nepošten zaklad.

SESTRA: Včasih pa se tudi sever zvedri. Navadno
v zgodnji jeseni.

Le za špranjo - kot železna dver - se
oblaki razprejo

PESNIK: in tedaj vidimo jezera, travnike, črede
jelenov, obalo, pesek, morsko peno
in do roba sveta je vse zeleno, temno zeleno-

OČE: Po kamniti puščavi ležijo
kupi ptičjih kosti
kot beli suhi kresovi.

- 21 -

Velika ptica v predvečerju
sama leti nad praprotnim gozdom.
In koder leti, gre hladna senca
čez krošnje, ki iz njih puhti toplota dneva.

MATI:
Veslaji velikanskih kril
so kot neslišen piš v toplem zraku.
Sonce zahaja in led rdi za gorami,
velika ptica pa ne išče domovanja.
Tudi družic ne išče, saj so že davno
druga za drugo udarile s kljuni ob kamen.
V votle ptičje kosti se je naselila
smrtna bolezen iz prihodnosti.
Tja leti nocoj velika ptica,
tudi ona že čuti v perutih bolezen.
Sama in zadnja plava h goram
in sonce ji zahaja v krotkih očeh.
Z zadnjimi močmi vesla v višave,
tja na vrh planine, kjer bo sedla,
s kremlji se bo oprijela skal,
trudna krila bo zložila.
Od tam bo gledala v nižave
še dolgo potem, ko bo okrog nje noč
in jo bo mraz kot železen obroč
priklenil v led.

ŽENSKA: Načeperjen ptič neznane vrste,
tak kot jezen petelin,
ni poraščen s perjem,
temveč s črvi.

ŽENA: Na glavi namesto rože zguban črv,
pod kljunom namesto kožic prisesani pijavki.

SESTRA: Namesto perutnic ima dve tolsti klobasasti glist.
po prsih mu rasejo dlakave gosenice.

DEKLE: Že kljun je le kriv, bigljajoč črviček.

ŽENSKE: Iz telesa tega odurnega ptiča
štrlijo apnenčaste cevi topov
in streljajo kruhove kroglice,
vmes pa kot iz slepega naboja
sfrči kdaj pa kdaj kakšna
moljeva ličinka.

DEKLE: /krikne/ Kaj si naj mislimo o takem gnusnem ptiču?

PESNIK: Podoba lakote?
Sramu?
Kazni?

ŽENA: Ali je požrešnež
pozobal toliko črvov,
glist, gosenic in ličink,
da klijejo iz njega,
kakor da bi lezli iz zemlje?

LJUBICA: Ali pa je ta ogabni ptič
le gruda nižinske prsti,
ki mora srdita rediti vso to
gomazečo golazen,
ker tako hoče
Veliki Ribič.

PESNIK: Ljubstava molči in prisluškuje v tla,
v gluho bližino pekla.

ŽENSKE: Gnusni ptič, ogabni ptič, gnusni ptič, ogabni

ŽENA: Ribe!

LJUBICA: Ribe!

DEKLE: Ribe!

OČE: Najprej so drobne. Iveri. Mušice.
V svetli plitvini
živijo en dan. Večje so
slastne hrustave koščice.

MATI: Njihove meso je
kot krhelj pomaranče.

SESTRA: Še večje so ploske, že malo okorne.

ŽENSKA: Zgoraj jih plesnejo žive na pult.
Hitro zasmrdijo.

ŽENA: Globoko so temni gozdovi in trave
V podvodnem vetrju plapola. Peska ne vzdigne,
krik se zaduši in groza
sinje zeleno sija.

OČE: Tu ždi bela
in slepa.
Nabuhla. Kot gnila. Sanja globino
in v snu tone, tone
velika riba.

LJUBICA: /znenada zapoje/ "Ptičke po zraku letajo...
Ribice po vodi plavajo..."

SESTRA: Ogabni ptič, nagnusni ptič...
Nabuhla, kot gnila velika riba..."

MATI: Kravja prikazen!
Iz mraka se je prikazala kot strah!
Okostje je bilo zbito iz trnov,
čezen je bila koža opeta
kot mokra ponjava.
Suha rebra so bila razmajana
kakor stara barka.

SESTRA: In res se je kakor stara barka
primajala iz mraka
iz raztrganih megel
na travnikih v močvirju.

- 25 -

DEKLE: Ta kravja prikazen
me je gledala z ugaslimi očmi
in pod njimi je imela starčevske mešičke,
med rogovimi pa je bila že čisto siva.

PESNIK: Gledala me je tujca v mestni obleki,
bila je vsa izstradana, pa ni zamukala,
nobenega glasu ni dala od sebe.

Samo buljila je vame
kot kak kravji trojanski konj
na majavih nogah, dolgo je buljila,
potem se je tramovje njenih kosti
znenada sesedlo,
koža je razpadla v pajčevinaste krpe
in iz nje se je vsulo
kakor kupček črvivega žaganja
štirideset let.

Toliko je minilo,
kar sem jo zadnjič napasel.

ŽENSKA: Nesreča nad gozdom!
Nesreča nad gozdom!
Nesreča nad gozdom!

DEKLE: Velik, razsvetljen je plaval
čez nebo nad gozdom zrakoplov.
Motorji so hrumbeli
in kolesca so se urno vrtela,
ljudje v trebušastem trupu plovila

pa so pokončni in togí
sede spali.

Čudež je iz nekega drugega časa
je šel čez stari gozdni svet,
čez skoraj nage, strmeče ljudi
in v njih je zapuščal
presunjeno sled.

OČE: V naslednjem trenutku so videli
blisk nad drevjem
in razletele kose,
kako so padali v temo
in tam ugasnili
kot bakla, vržena v reko.

Potem se je nebo še bolj stemnilo
in hladen piš je šel skoz gozd,
kot da so pomrli gozdni duhovi
in se je naglo
spremenilo podnebje.

LJUBSTAVA PESEM

MATI: Ljubstava, daleč in v blatu.

LJUBICA: To jutro vem,
da si bil ponoči v Ljubstavi.

ŽENA: To jutro vem, da si bil
ponoči v Ljubstavi.

PESNIK: Saj ne vem, kod sem hodil,
kaj sem govoril
in kaj počel.

MATI: Obut si v tuje nogavice,
na čevljih so nasprotujoči si sledovi
z neznanih potov.

SESTRA: Pepel,
morska sol,
borove iglice

DEKLE: madež od strojnega olja
in odtisi mnogih podplatov, ki so te
ponoči pohodili.

ŽENSKA: Boli glava, v želodcu, ustih čutiš,
da si veliko pil in kadil...

PESNIK: Razločno pa okušam sladko žensko slino,
ves dišim po tuji ženski.

ŽENA: Ves dišiš po tuji ženski!

LJUBICA: Ves dišiš po tuji ženski!

ŽENA: Na desni rami imaš modrico
od ugriza!

PESNIK: Njenega obraza
pa se nikakor ne spomnim.
To jutro me je nečesa sram,
nečesa se nedoločno bojim,
nečesa kesam,
se pravi, da me čaka
čisto navaden dan,
čeprav sem vil ponoči v Ljubstavi,
v Ljubstavi, daleč in v blatu,
skoraj že onkraj,
vem, da sem bil
saj se ničesar ne spominjam.

DEKLE: V mojih sanjah rase vsako noč drevo.

LJUBICA: V mojih sanjah rase vsako noč drevo.
Sadeža še nisem videl
viseti z njegovih nizkih vej.

ŽENSKA: Lubje na tankem deblu je presojno,
krošnja pa je okrogla kot čebelji roj.

LJUBICA: Najbrž je mlæda jablana.
Rase na obli travnati vzpetini
in se ozira navzdol, kot da dolino pase.
Tu zgoraj je mir, tam doli pa prepir.

PESNIK: Hlad je v pokrajini takih jablan.
To je od sinjega neba v zelenem ogledalu
trave.

- 29 -

Ali sem rekel v pokrajini jablan? O, ne.
Saj je le ena,
le ena rase v sanjah vsako noč
in tiho poje, pastirica.

ŽENA: Se spominjaš svoje začetniške pesmi,
ki sva jo brala na neki nižinski postaji -
prah je bil na cesti, na travi
in na najinih č vljih - kako sem brala
nežno potrta...

PESNIK: "Moj vlak je odpeljal v noč,
nihče ni ostal na samotni postaji,
le stari čuvaj in jaz
kakor pozabljen kovček ob železni
ogradi.
Tako bom stal..."

ŽENA: sem brala
nekam čez liste literarne revije.

PESNIK: "Še dolgo potem,
ko bo stari čuvaj
pogasil luči na postaji
in ne bom mogel verjeti,
da je moj vlak odpeljal v noč,
že davno, že davno nekoč..."

- 30 -

In ko si krala nežno potrta,
sem se v sebi smehljal...

- LJUBICA: še dolgo je bilo do najinega vlaka
- ŽENSKA: Sence so bile še kratke kot kozji rožički
- DEKLE: In neznansko daleč je še bil moj zadnji vlak,
daleč za prihodnjimi mesti, rekami, leti.
- PESNIK: Zdaj pa, glej, sva mesta vsa že prepotovala,
- ŽENA: prestopila sva mnoge reke,
prišla sva v pozna leta
- PESNIK: in tako se je pesem o vlaku
obrnila...
- Slišim vlak,
iz mladosti prihaja.
- OČE: Slišiš vlak,
iz mladosti prihaja.
- PESNIK: iz nekdanjih mest, prek pretečenih rek,
in iz minulih let se vrača,
da me odpelje na zadnjo postajo,
tja, kjer nihče nikogar ne čaka,
kjer tračnice ne grejo več nikamor,
kjer je vse do obzorja prazna puščava.
- OČE: Da te odpelje na zadnjo postajo,
tja, kjer nihče nikogar ne čaka,
kjer tračnice ne grejo več nikamor,
kjer je vse do obzorja prazna puščava.

PESNIK: Tam bom taval in klical.
Pesek bo moje klice udušil,
pesek mi bo oči izsušil,
pesek bo do golega obrusil moje kosti.

ŽENSKE: Pesek bo tvoje klice udušil,
pesek ti bo oči izsušil,
pesek bo do golega obrusil tvoje kosti.

PESNIK: A še tak bel in brez glasu
bom taval po pesku in te klical...

ŽENA: Ljubstava, daleč in v blatu!

ŽENSKE: Ljubstava, daleč in v blatu!

OČE: Ljubstava, daleč in v blatu!

PESNIK: A še tak bel in brez glasu
bom taval po pesku in te klical...
Škoda, oče, da nisva šla nikdar skupaj
v Ljubstavo.
Zdaj vem, takšna je, kot si dejal:
Ljubstava, daleč in v blatu!